

LONDON ŽE 10 DNI BOMBARDIRAN

Slabo vreme ovira nemške priprave za vpad v Anglijo

Včeraj je bil London ves dan zopet izpostavljen silnim nemškim zračnim napadom. Razstrelbe bomb so se mešale z grmenjem protizračnih topov. Navzlic silovitemu napadu, ki je trajal dve uri in pol, so bili Nemci slednjič pregnani zjutraj ob 3.52. Toda mir ni dolgo trajal, kajti komaj deset minut pozneje so sirene zopet naznanile bližajoči se napad.

Včeraj je bil že deseti dan, odkar Nemci nenehno napadajo London. Vozila in po dnevu iz zraka napadajo London.

Poleg Londona pa so nemški letalci tudi bombardirali jugozapadni del Anglije in Wales ter tudi sredino Anglije.

Pri vsem tem, da so nemški aeroplani nenehno prihajali, so vrgli le male bombe, to pa najbrže zaradi dežja in močnega vetra.

Iz Jugoslavije

VLADA KONTROLIRA ŽIVEZ

Neko poročilo iz Beograda pravi, da je jugoslovanska vlada včeraj izdala stroge odredbe glede prodaje in kupične živčevja, ker je njegovo pomanjkanje vedno bolj občutno in cene nenehno naraščajo. Tega pomanjkanja ni toliko povzročila letošnja slaba letina, temveč, ker skušate Nemčija in Italija dobiti kar naj več živčevja.

Da je položaj živčevja čim bolj olajšan, je bila na Hrvaškem izdana posebna vladna odredba, po kateri je zaplenjen ves

živčev, ki bi zadostoval več kot za šest mesecev.

Beograd je opustil mestni davek na mast, krompir, fižol, in druga živila, da ostanejo cene nizke.

Stroge odredbe so bile izdane glede živčevja po celi Sloveniji, tako glede zalog, kot glede cen.

Ob priliki rojstnega dne kralja Petra II., je bila podeljena mnogim kaznjencem amnestija, ki pa ni bila veljavna za one, ki so se kaj pregrešili proti predpisom glede živčevja.

Politič na kampanja

Republikanci in La Guardia

Predno se je odpeljal newyorški župan La Guardia z letalom v Buffalo, kjer je govoril pred konvencijo Amalgamated Clothing Workers of America, je izjavil: — Po radio sem priporočil predsednika Roosevelta in rekel, da bom glasoval zanj. Ali veste, kaj se je zgodilo petnajst minut prej? K meni so prišli republikanci in me na kolenih prosili, naj podpiram njihovega kandidata. To Pryor prav dobro ve.

Župan je mislil s tem Samuelom Pryorjem, ravnatelja vzhodne divizije republikanskega narodnega odbora. Ko je Pryor to zvedel, je vzkljnil: — Župan je lažnjavec!

Roosevelt bo zmagal v Californiji

V New Yorku je že nekaj dni Frank Scully, znani humorist in pisatelj, ki so ga demokrate nominirali za californijsko zakonodajo.

Scullyja je nedavno obtožil okrajni pravdnik Burton Fitts, da si je pokriven prilastil \$2,650. — Ta obtožba je povsem neosnovana, — je rekel Scully. — Iz tega si hoče Fitts kovati svoj politični kapital.

LEON BLUM V ZAPORU

Po poročilih iz Vichyja je bil včeraj aretiran bivši francoski socialistični ministrski predsednik Leon Blum in je bil zaprt v grad Chazeron blizu Rioma, kjer se nahajajo že štirje bivši francoski voditelji, proti katerim je v teku preiskava, ki jim skuša dokazati, da so zakrivali sedanjo vojno.

Poleg Bluma so na istem gradu zaprti in čakajo na sodniško obravnavo bivša ministrska predsednika Edouard Daladier in Paul Reynaud, bivši vrhovni poveljnik zave-

Fitts je republikanec stare garde, kakršnih je še nekaj v državi Ohio. On hoče biti zopet izvoljen, jaz sem pa Rooseveltov demokrat. Donneval je, da je v politični kampanji vse dovoljeno, in zato me je obtožil.

Glede Roosevelta je rekel Scully Edward J. Flynn, načelniku demokratskega narodnega odbora: — Pri primarnih volitvah je zmagal senator Hiram W. Johnson, velik nasprotnik sedanje administracije. Nekateri pravijo: — S ponovno nominacijo Johnsona so pokazali volile svoj odpor napram Rooseveltu. To nikakor ni res. Naj se zgodi, kakorkoli hoče, pri novemberških volitvah je Rooseveltu zmagal v Californiji zagotovljena.

Willkie je ves hripav

Ko je dospel republikanski predsedniški kandidat Wendell Willkie s posebnim vlakom v Kansas City, je bil tako hripav, da skoro ni mogel govoriti. Preiskal ga je špejciatlet dr. H. D. Bernhard iz Beverly Hilla, Cal., ter dognal, da se mu vnele glasovnice vsled preoblike govorjenja. V nekaj dneh bo že toliko boljši, da bo lahko nadaljeval kampanjo.

Camachova izvolitev je bila potrjena

Volilna komisija je sporočila, da je vladni kandidat z več kot dvema milijonoma glasov porazil protikandidata Almazana. — Trije poslanci nezadovoljni.

Konec prejšnjega tedna je mehiška poslanska zbornica na podlagi poročila posebne volilne komisije proglasila generala Manuela Avila Camacho za novega predsednika Mehike.

Poročilo pravi, da je dobil vladni kandidat Camacho 2 milijona 476 tisoč 641 glasov, njegov nasprotnik general Juan Andreu Almazan pa komaj 151 tisoč 101 glas.

Mehika ima sedaj dva izvoljena predsednika in oba imata vsak svoj kongres. Ker takega položaja ni mogoče prav dolgo vzdržati, se je bati izbruha državljanske vojne. Kdo bo 1. decembra nasledil predsedniku Lazaru Cardenasu, se ne ve.

Ko je bilo v poslanski zbornici omenjeno Camachovo ime, je nastalo v dvorani burno ploskanje, in ko se je izvedelo, da so trije Almazanovi pristaši predlagali, naj bo poročilo volilne komisije ovrženo, so se zaslišali klici: — Vrzite jih ven!

Poslanec Alejandro Carrillo, glavni urednik delavskega lista "El Popular", je v svojem govoru omenil govorice o revoluciji ter poudaril, da se Camacho lahko zanesa na armado in na vse druge vladne departamente. — Mi se ne bojimo dela, — je vzkljnil, — ki ga nameravamo izvesti agentje veleizdajce.

Na galeriji so se oglasili kriki: — Proč z Almazanom!

Almazan je zdelj v Združenih državah, namreč v Baltimore, Md. Kongres njegovih pristašev, ki pravijo, da so po-

Roosevelt in Willkie objavljena k maši

Rev. C. J. Steiner, predsednik Xavier univerze v Cincinnati, O., je povabil Roosevelta in Wendella L. Willkieja, naj se udeležita dne 30. septembra velike maše, ki bo brana o priliki 400 letnice ustanovitve jezuitskega reda.

— Oba zavzemata v narodnih zadevah odlično mesto, — je rekel Steiner, — in oba sta izjavila, da je vera mogočen faktor za vzdržanje demokracije.

Pariško časopisje

Pariško časopisje je zašlo v resno krizo. Nekaj listov je zatrla vlada, nekateri so pa sami prenehali izhajati, ker se niso strinjali z vladno politiko. Pred kapitulacijo Francije je izhajalo v Parizu 35 dnevnikov ter cela vrsta tednikov, mesečnikov in magazinov. Zdaj izhaja le še pet dnevnikov. Vsi listi so zmanjšali obseg.

16. okt. dan registracije za vojaško službo; Milica že vpoklicana

Zdaj ko je sprejeta Burke-Wadsworthova predloga glede obvezne vojaške službe, naglo izdelujejo podrobnosti za vpoklicanje moških.

Iz precej zanesljivega vira se je zvedelo, da se bo pričela registracije dne 16. oktobra.

Za vojaško službo se bodo morali registrirati vsi moški med 21. in 35. letom. Nato se bo začelo žrebanje. Vsi izžrebani se bodo morali podvreči zdravniški preiskavi. Tisti, ki bodo potrjeni, bodo čakali, kdaj jih bodo vpoklicali. Do 15. novembra bo poslanih v vojaške kempe prvih 75 tisoč izžrebancev. Potem jih bodo klicali v skupinah od 100 tisoč do 150 tisoč. Do 1. januarja bo v vojaških taboriščih že nad 400 novincev, ki bodo služili leto dni.

V deželi je približno 16 milijonov 500 tisoč moških, starih od 21. do 35. let.

Kongres je s tem završil svoje glavne naloge. Večinoma vsi kongresniki bi radi odpotovali na počitnice, kajti letos je leto predsedniških volitev in se žele posvetiti politični agitaciji.

Nekateri so pa mnenja, da se kongres v tem letu sploh ne sme odločiti, češ, da so časi prerenski in da je dolžnost narodnih zastopnikov ostati v Washingtonu.

Včeraj je bilo v 26 državah prestavljenih 60,500 narodnih gardistov v zvezno armado za enoletno vojaško vežbanje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Razvoj dogodkov na Balkanu

Kontrola nad Donavo

Neko poročilo iz Beograda naznanja, da je nemška uradna časninarska agencija DNB naznanila, da je nemška vlada izjavila, da za njo mednarodna donavska komisija, v čije področje spada Donava, ne obstoji več. S tem je Nemčija pokazala, da hoče sama prevzeti nadzorstvo nad plovo po Donavi.

Po dunajski konferenci je bilo jasno, da ste državi v očišču izdelali načrt, po katerem naj bo donavska komisija razpuščena in sami prevzame nadzorstvo.

Nemčija je sedaj vsbrislala zopet novo tvorbo versailleske mirovne pogodbe—mednarodno donavsko komisijo, v kateri so bile vključene Avstrija, Bolgarska, Jugoslavija, Čehoslovaška, Francija, Anglija, Madžarska, Italija in Rumunjska.

Edina ovira nemškega in italijanskega nadzorstva nad Donavo je Rusija ki je sporočila, da se ne more odpovedati vdeležbi pri reševanju donavskega problema.

Ruska vlada pojasnila stališče

Uradna sovjetska časninarska agencija "Tass" poroča o obiskih nemškega poslanika v Moskvi grofa Wernerja Friedricha von der Schulenburga pri podkomisarju za zunanje zadeve Andreju Y. Višinskem, kateremu je natančno razložil rusko stališče. Da še bolj potrdi svojo zahtevo za vdeležbo pri kontroli Donave, je Rusija v rumunjskih pristaniščih pričela graditi sovjetsko podonavsko brodogradilno, ki bo oskrbovalo trgovino po rekah jugovzhodne Evrope. Vprašanje pa je, kako daleč bo šla Rusija, da brani svoje pravice na Donavi.

Ako bi Rusija razširila svoje zahteve južno od Besarabije in

bi zasedla obe strani Donave, tedaj bi mogla zapreti vso trgovino po reki, tako za obe državi v očišču, kakor tudi za vse druge države.

Ker pa ste Nemčija in Italija na dunajski konferenci zajamčili Rumunjski njene meje, se bo Rusija prej dvakrat premislila, predno bi vpadla v Rumunjsko.

Preseljevanje Nemcev

Več sto članov elitne garde se je lotilo velikanskega dela, da preselijo 120,000 Nemcev iz Besarabije in Bukovine ob Donavi preko Beograda v Nemčijo. Diplomatski opazovalci pa domnevalo, da bo mnogo teh gardistov po končanem delu ostalo ob Donavi, da nadzirajo plovo po drugi največji reki v Evropi, kot po nemškem kanalu.

V predmestju Beograda ob Savi gradijo z največjo naglico velike taborišče, v katerem bodo začasno oskrbovani nemški izseljenci. V delu je sedaj 69 barak, v katerih bo prostora za 12,000 ljudi.

Prva skupina 4000 Nemcev bo odpotovala iz Galatija v sredo, 18. septembra in bo dospela v Beograd 24. septembra. Nemci bodo po 24 ur ostali v taborišču v Beogradu in v manjšem taborišču v Prahovem na jugoslovansko-bolgarski meji ter bodo imeli popolno oskrbo. Za zdravje bo skrbelo 8 zdravnikov in več bolničark.

Mladi Jugo-Slovani z znaki nemškega delavskega zbora stoje na straži pri vratih, da zabranijo drugim Jugoslovancem, da ne bi kamenjali Nemcev v taborišču.

Pridobitev Dobrudže bo potrjena

Poročilo iz Sofije naznanja, da je bilo narodno sobranje poklicano k izvanrednemu zasedanju v petek, da odobri 7.

septembra podpisano pogodbo med Bolgarsko in Rumunjsko glede južne Dobrudže. Tozadnevni kraljevi ukaz je bil objavljen v uradnem listu.

Seja sobranja bo zelo kratka, ker bo v prvi vrsti samo treba dovoliti 450 milijon levov, katero vsoto bo po pogodbi Bolgarska plačala Rumunjski. Sobranje bo moralo tudi odobriti posebni proračun za okupacijo in upravo pridobljene dežele. Vojaška okupacija se bo pričela v soboto.

Civilna okupacija Dobrudže se je pričela včeraj in gladko poteka.

Kraljica Helena se je vrnila v Bukarešt

Rumunjski kralj Michael je v Jimboliji ob rumunjsko-jugoslovanski meji pozdravil svojo mater princeso Heleno, ločeno ženo svojega očeta bivšega kralja Karola. Na postaji se je zbrala velika množica, ki je glasno pozdravljala bivšo kraljico. Jimboljski župan je po stari navadi princesi ponudil kruh in sol. Helena se mu je zahvalila držeč svojega sina za roko.

Nekaj minut pozneje je vlak odpeljal proti Temešvaru, kjer je bila postaja okrašana z jesenskimi cvetlicami, katere ima princesa Helena najrajši. Na postaji je bilo mnogo državnih uradnikov, delegacija Zelenih sracij in okoli 10,000 ljudi. Množica je pela rumunjsko himno.

Kralj Michael in njegova mati sta bila pri oknu svojega železniškega voza.

Proti večeru je vlak pripeljal v Bukarešto, ki je bila okrašana z zastavami.

Michael in njegova mati, ki jo Rumunji kličejo "regina mama Elena", sta se v kočiji, v katero je bilo vpreženih 6 belevcev, peljala po okrašenih ulicah v kraljevo palačo, iz katere se je kralj Karol pred enim tednom izselil.

Angleži pričakujejo vpad

Londončane in sploh Angleže pa bolj zanima bližajoči se vpad kot vsi dosedanji zračni napadi. Vsakdo je včeraj mislil, da se vpad pričena, ko so se v Doverju razstrelili štirje izstrelki iz težkih topov, ki so streljali s francoskega obrežja.

Angleži se splošno izprašujejo, zakaj se vpad še ni pričel, ko je bil po njihovem mnenju včeraj za to določen dan. Nekaterih menijo, da so angleški letalci vpad preprečili s tem, da so bombardirali nemške postojanke ob francoskem obrežju, drugi pa so mnenja, da Nemce ovirata dež in megla, medtem ko so bile doslej skozi 9 dni vedno jasne noči.

V Berlinu vlada skrivnostni mir

Uradni Berlin skrivnostno molči. Vojnih poročil ni, le omenjajo se zračni napadi na Anglijo, pa še pri tem je bilo poročano, da so napadi zaradi deževnega vremena nekoliko ponehali. Tak molk je vladal v Berlinu tudi pred vpadom na Dansko, Norveško, Holandsko, Belgijo in Luksenburško.

Nemci se posmehujejo angleški trditvi, da je bilo v nedeljo v zračnih bojih nad Londonom izstreljenih 185 nemških aeroplanov. Pravijo pa, da je bilo uničenih samo 43 nemških aeroplanov in 79 angleških.

Maršal Goering je letel nad Londonom

Da se bliža vpad v Anglijo, nekateri sklepajo iz tega, ker je včeraj nad Londonom letel zračni minister feldmaršal Goering, ki je sam vodil svoj bombnik.

Maršal Goering vodi zračne napade na London in Anglijo iz neke majhne vasi v Franciji blizu Rokavskega preliva. V

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. - Subscription Yearly \$6.-, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.-; za pol leta \$3.-; za tetr let \$1.50. - Za New York za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJSATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJSANJE LISTA.

DELAVSKE ORGANIZACIJE IN KAMPANJA

Ko bo izbiralo ameriško organizirano delavstvo med Rooseveltom in Willkijem, bo izbiralo med svojim življenjem in svojo smrtjo.

To mnenje je zelo razširjeno med organiziranim delavstvom in pred dnevi je na to opozorila ena najstarejših delavskih organizacij.

Vse, kar je Roosevelt doslej storil, odpira delavcu pot v lepše življenje, dosedanja Willkiejeva dejanja pa uničujejo upanja milijonov, nadajočih se ugodnosti kolektivnih pogajanj in boljših časov v splošnem. To trditve je treba primerno utemeljiti.

Leta 1936 je rekel Roosevelt po radio: - Delavski dan predstavlja naš trden sklep, da moramo izposlovati povprečnemu človeku gospodarsko svobodo, čije posledica bo tudi politična svoboda.

To ugotovilo je življenske važnosti, ki pa navdaja s srdom kapitaliste, kateri skušajo z vsemi svojimi močmi preprečiti povprečnemu človeku organiziranje, da bi se povzpeli do gospodarske svobode.

Roosevelt vam je dal postavbo za delavske odnose (Wagnerjevo postavbo), da vam zaščiti že staro pravico do organiziranja in kolektivnega pogajanja potom unijskih zastopnikov. Tozadevna postavba presenetljivo gladko posluje.

Willkie je kandidat gospodarskih mogočincev, ki so pri vsaki mogoči priliki nasprotovali organizaciji. Njegova stranka skuša amendirati postavbo za delavske odnose.

Roosevelt je obljubil delavcem, da jim bo pomagal doseči njihove postavne cilje. Svojo obljubo je izpolnil.

Willkie objavlja delavcem amendmente, in če bo izvoljen, bo tudi izpolnil svojo tozadevno obljubo. Amendmenti, od katerih se delavec ne more ničesar dobrega nadati, so bili že predloženi kongresu.

Oba, Roosevelt in Willkie, sta poštenjaka ter verjame, da jima bo mogoče izpolniti dane obljube. Predstavnika sta dveh nasprotujočih si teorij, kdo naj vlada deželi.

Roosevelt veruje v narod ter skuša potom narodnih zastopnikov preskrbeti prebivalstvu vse najboljše. Willkie pa mora kot voditelj republikancev verjeti, da so bizniški interesi vse odločujoči in da morajo zakonodajalci vpoštovati edine nasvete delodajalcev, kaj bi bilo dobro za delo. To je Old Deal - to je republikanski deal.

Rooseveltov New Deal je pa uvedel nove in druge principe vlade, ki mu jih Willkiejev Old Deal ne bo nikdar oprostil.

New Deal je obljubil, da ameriškega prebivalstva ne bo pustil izstradati, ker je Old Deal dovolil oziroma završil popoln propad naših finančnih in industrijskih podjetij.

Old Deal se je vedno branil narodne odgovornosti ter je zvrščal na države in na dobrodelnost.

New Deal je vedel, da tako ne more iti. Vlada je potrošila milijarde ter rešila narod in z narodom vred tudi bizniške interese.

New Deal je v zakonil svoj princip, da je pravica naroda določiti, pod kakšnimi pogoji naj dela ameriški delavec. Willkiejev Old Deal je skušal ovreči vso tozadevno zakonodajo.

Odvetniki Old Dealja so prekoračili vse meje dostojnosti v poskusih, da proglašajo za neustavno zakonodajo New Dealja, še predno je o tem odločalo najvišje sodišče. Najvišje sodišče je naposled potrdilo ustavnost te zakonodaje.

Social Security act je nadaljna postavba, ki je Old Deal ne more odpustiti New Dealu. Old Deal te postavbe noče priznati in se pri vsaki ugodni priliki skuša boriti proti.

Old Deal se solzi zaradi bilijonov dolarjev, ki so bili porabljeni za farmerje. Če zmaga Old Deal, bodo farmerji spet izročeni na milost in nemilost špekulantom.

Old Dealu gre v prvi vrsti za profit, javnost naj pa "vrag vzame." Predstavlja "veliki biznes" ter želi, da bi bila velikemu biznesu vlada podrejena.

Old Deal kritizira Roosevelta, ker dovolj naglo ne troši bilijonov za obrambo, pri tem pa pozablja, da je pokojni Borah, republikanski načelnik odbora za vnanje zadeve, javno izjavil, da ne bo vojne v Evropi.

Old Deal kriči o tretjem terminu hoteč s tem odvrniti pažnjo od življensko važnih vprašanj.

Ameriški narod bo na dan volitev spregovoril odločilno besedo. Ameriški narod bo pa razsodil, da naj predsednik Roosevelt nadaljna štiri leta vodi njegovo usodo,

Iz Slovenije

MIRO JANKOLE OBSOJEN NA PET LET JEČE.

V Ljubljani se je skoro teden dni vršil proces proti Miru Jankoletu, ravnatelju Slovenske banke. Sodnike je v prvi vrsti zanimala verjetnost, ali je v resnici bil obtoženi Jankole v zvezah z neko tujo finančno skupino, s katere pomočjo naj bi pokrili dolgove in banko saniral. Ni pa se našel noben tehten dokaz razen obtoženičevih vztrajnih trditvev, da je prezgodnja aretacija preprečila uspešen zaključek pogajanj. Prišlo so na dan nekatere druge zanimive reči o Jankoletovih pogajanjih v inozemstvu, tako o dobavah živeža Francovi armadi za ceno 50 milijonov din v zlatu. Baje se je Jankole v Rimu tudi osebno pogajal z vatikanskimi gospodarstveniki o nabavi živeža, kar pa je vse skupaj po njegovi trditvi preprečila aretacija.

Besedo je povzel državni tožilec Branko Goslar, v skoraj dvehurnem govoru še enkrat poudaril stalniše obtožnice ter zavračal posamezne točke obtoženičevega zagovora. Branilec po uradni dolžnosti je v enournem govoru skušal odvreči očitke v obtožnici in se izrekel po svoji objasnitvi dejanskega stanja za oprostitev. Predsednik senata Ivan Kralj je sporočil sodbo: Miroslav Jankole je kriv skoraj v vseh točkah obtožnice in se obsoja na 5 let ječe in izgubo častnih pravic za dobo 5 let, in na plačilo kazenskih stroškov in povprečnine.

DVOJEN UMOR ZARADI LJUBOSUMNOSTI.

Iz Štrigove poročajo: - Z bliskovito naglico se je razširila po Štrigovski okolici pretresljiva vest o umoru 30-letnega posestnika Viktorja Rašpergerja iz Malega Slatnjaka pri Štrigovi in 21-letne Marije Repove, posestniške hčere iz Štrigove, ki sta pastala žrtvi ljubosumnega blaznega 27-letnega Karla Makoveca, grobarjevega sina iz Štrigove. Morilec Karel Makovec je imel zaradi pretepop že mnogo posla s sodiščem ter je predsedal že leto dni zapora v mariborski jetnišnici. Imel je več let ljubozensko razmerje s posestniško

hčerjo Marijo Rep iz Štrigove. Ker se ga je Repova že pred meseci naveličala, ji je neprestano grozil, da bo ubil njo in njenega sedanjega ljubimca V. Rašpergerja, vendar pa se je takrat ustrašil treh Rašpergerjevih spremljevalcev in je prišlo samo do manjšega suvanja. Ob neki drugi priliki je Repovo, ko je govorila s svojo bodočo svakinjo, sunil v jarek.

Sploh je stalno zasledoval Repovo in Rašpergerjeve ter hotel ž njimi obračunati. Tudi ljudem je kazal nož, češ, da bo ž njim obračunal z Repovo in Rašpergerjevimi. Grozil je tudi z revolverjem, s katerim je večkrat streljal v bližini Repove hiše.

Kot najprikladnejši čas obračunavanja si je Makovec izbral nedeljo zvečer, ko je zvedel, da je Repova v Slatnjaku na domu V. Rašpergerja, ki je prišel od vojakov na dopust. Ker je moral usodnega večera Rašperger oditi nazaj k vojakom, ni mogel več spremiti svojega dekleta domov, kakor je pričakoval Makovec, ki je ob zaljubljenca že vse popoldne čakal na skritem mestu, bodisi v gozdu ali v žitu in pšenici, kakor mu je pač bolje kazalo. Ker je Viljem ni mogel spremiti svoje izvoljenke, jo je spremlil njegov brat Viktor, ki je bil šele nekaj mesecev oženjen. Na poti v Štrigovo je naenkrat skočil pred oba iz pšenice Karel Makovec z nožem v roki. Sunil je takoj ž njim Repovo v bok ter jo ranil. Ko se je zavzel za Repovo Viktor Rašperger, je začel Makovec z nožem svatiti tudi njega ter mu je zadal 9 ran na vratu, prsih in roki.

Rašperger je zaradi teh izdihnil. Makovec pa s tem ni končal še svojega zverinskega dela. Sedel je na kolo ter odhitel za Repovo. Ko jo je dohitel, jo začel neusmiljeno svatiti z nožem, ter ji povzročil 14 ran po vsem telesu. Repova je takoj izdihnila. Ljubosumni blaznež je hotel takoj nato tudi sebi vzeti življenje ter si je prerezal žile, vendar premalo; brčkone si je v zadnjem trenutku premislil ter se skril pri eni sosednih hiš. Marljivim orožnikom se je posrečilo morileca še isti večer aretirati.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.-

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. - Dobite jo v Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

NAPAD NA LONDON

(Nadaljevanje s 1. strani.)

noči od ponedeljka na torek je sam poletel nad London, da si osebno ogleda posledice devetdnevni neprestanih zračnih napadov. Prejšnji teden je tudi vrhovni poveljnik nemških armad feldmaršal Walter von Brauchitsch nadziral nemške postojanke v Franciji. Iz vsega tega je mogoče sklepati, da se bo nemški vpad v Anglijo v kratkem pričel.

Goering je odklonil večje število aeroplanov za spremstvo na svojem poletu nad London. Njegov aeroplan, ki je najnovejši bombnik Junkers 88, sta spremljala samo dva Messerschmidt aeroplana.

Goering je bil zelo zadovoljen z vsem, kar je videl na svojem poletu, in je rekel:

"Ponosen sem, da sem svojo zračno silo, napravil tako močno orožje. Odločilno se je obnesla na Poljskem, Norveškem, Hlandskem, v Belgiji in Franciji, pa tudi v Angliji bo oster meč, ki bo mnogo prispeval k odločitvi."

Glavni stan feldmaršala Goeringa, ki je star 47 let, je v neki vaši v Flandriji tako skrit, da ga ni mogoče zapaziti iz zraka. Po nekaterih poročilih pa Goering sedaj ni bil prvič nad Londonom, temveč je poletel tja že prej večkrat.

16. OKTOBRA - DAN REGISTRACIJE ZA OBVEZNO SLUŽBO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V New Yorku je v treh vojašnicah stalo v vrsti in poslušalo dnevno povelje 3000 gardistov.

Iz Washingtona je tudi prišlo poročilo, da bo okoli 15. oktobra vpoklicanih v zvezo armado nadaljnih 35,700 narodnih gardistov.

Med pokrajinskimi poveljstvi, ki bodo pozvana 15. oktobra, se nahaja tudi slavna

Peter Zgaga

TRDOSRČEN GOSPODAR

Nekateri gospodarji slove po svoji trdosrčnosti. Delavcem, ki delajo zanje, je pot s trnjem posuta. Mnogi so trdosrčni že po svoji naravi, mnogi pa izgube srce šele tedaj, ko imajo kaj pod palcem.

S takim gospodarjem je križ, ker mu ni mogoče vztrčeti. Če napravi delavec vse po njegovi volji, ne bo za to deležen nobenega priznanja, pač pa kvečjemu le opazke, da bi bilo lahko še bolje. Gorje pa zanikeržu ali površnežu! S takim ne bosta prav dolgo skupaj orala.

Zgodovina pozna vse polno gospodarjev, ki so se odlikovali po svoji surovosti in brezobzirnosti. Eden med njimi je bil tudi James Gordon Bennett, ustanovitelj in lastnik velikega newyorškega dnevnika "The New York Herald". Poleg vseh slabih je imel pa tudi dobro lastnost - bil je pravičen.

V tiskarni in uredništvu je moral vladati najzurnejši red. Uslužbenici so morali prihajati točno ob času na delo. Kdor je pet minut zamudil, je bil brezpogojno odpuščen.

Kot že nešteto krat prej, ga je nekega večera zanesla pot v salon na kornar, odkoder se je težko obremenjen napolnil v uredništvo. Ker je dvoje videl, se je skušal izogniti namišljenemu brzozavrnemu drogu in je trčil ob pravi brzozavrnem drogu.

V uredništvu so ga tovariši sočutno pogledali, kajti koža pod očesom mu je bila sunljivo višnjevo - zelenkasto podpluta.

Fant, če te Bennett vidi, - mu je dejal tovariš, - bo po tebi.

Zlaj ga pa že vsaj ne bo vrag prinesel, - se je tolažil Brown in se zatopil v pisanje, pa ni dosti opravil, ker so črke plesale pred njim.

Uredniška pisarna je bila velika. V nji je delalo nad trideset ljudi.

Ob poldveh se odpro vrata. Vstopi Bennett s poslovodjem. - No, - si je mislil Brown, - zlaj bo pa treba pobrati sila in kopita ter reči goodby!

Toda sila je sila, in če ni drugače, v sili že zlodej muho požre.

Nevedoč kaj pravzaprav počne, je pomočil ubogi reporter palec v tintnik ter s tinto namazal po višjevi marogi. Nato je pa začel pisati, da je pot curkoma lil od njega.

Bennett si je stopal od reporterja do reporterja, kakor jastrb premotril vsakega in ni rekel niti besede.

Ali me je videl ali ne? - je ugibal Brown. - Kako bi me ne videl? Njegovemu pogledu ne uide nobena malenkost. Danes mora biti posebno razjarjen, ker nič ne govori. V soboto bom dobil v kovrti listek, da me ne potrebujejo več.

Bennett si je vse ogledal in pihal kakor gad. Toda šele pri vratih je poslovodjo tako glasno vprašal, da ga je bilo slišati po vsem prosoru: - Kdo je tisti človek, ki je s tinto namazan po obrazu.

- Brown... Leslie Brown, - je odvrnil poslovodja ponižno. Brown si je pa mislil: - No, zdaj se bo zgodilo!

- Vsi sede kakor maliki, - je zmerjal Bennett. - To so lenuhi, ne pa delavci. Vse bom zapodil razen Browna. Brownu pa dajte pet dolarjev več na teden. On edini dela. Njemu se na obrazu pozna, da dela...

Najboljši prijatelj v nesreči vam je: SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti. ČLANSTVO: 52,000 PREMOŽENJE: \$8,000,000.00 Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ Glavni stan: 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO V DINARJIH 100 DIN. --- \$ 2.25 200 DIN. --- \$ 4.20 300 DIN. --- \$ 6.- 500 DIN. --- \$ 9.75 1000 DIN. --- \$ 19.- 2000 DIN. --- \$ 37.- V LIRAH 100 LIR --- \$ 5.80 200 LIR --- \$ 11.25 300 LIR --- \$ 16.65 500 LIR --- \$ 27.50 1000 LIR --- \$ 54.- 2000 LIR --- \$ 107.- Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.- Vselej razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države. SLOVENIC PUBLISHING CO. :: : POTNIŠKI ODDELEK :: : 216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

Sinjska alka

Najlepša in najznamenitejša... Sinjska alka... leto za letom ponavlja v svojem rojstnem kraju sredi kršnega Dalmatin...

Paša si ruje dolge brke in preklinja in rjove, da bi preprevlil bojni grom sam dirja med prve vrste, bodri, udriha, prosi...

in okoličan, kmet ali gospod, da je le častit človek, neoporečen in da je rojen v cetinski občini.

Igra se vrši na široki cesti, ki vodi iz Sinja doli na lepe Cetinsko polje. Visoka draveša s svojo senco vsaj delom blazi...

Pred Sinjem je pustil ves bogati tabor in deset tisoč najboljših vojakov, neustrašeni Sinjani pa so od 500 junakov izgubili le 38 mož.

Marija jim je pomagala. Videli so jo v Sinju in videli so jo preplašeni Turčini. Visoko v oblakih je stala vsa v žaru in svetlobi, strašna in mogočna, ognjene strele so ji švigale iz razprostrtih rok med zbegane nevernike in vžgale med njimi nepopisno grozo in zmedo ter prinesle zmago pravični kršćanski stvari.

Mična legenda ima zgodovinsko jedro.

Ves Balkan je pred stoletji trepetal pod turškim nasiljem, ki je prodiralo vedno više in sinje ter si tudi v morski bližini iskalo primernih oporišč za svoje podvige, saj je polmesec na vsak način hotel zavladati tudi nad Jadranom.

Tako je bilo tudi mestecu Sinj, komaj 18 km oddaljeno od bosanske meje, Turkom trn v peti, ker le preko Sinja je bila mogoča pot do Splita, do morja.

Kolikokrat so bosanski divjaki požgali vasi okoli Sinja, kolikokrat so napadali Sinj, a vedno brezuspešno. Čez Prolog so vlačili naše ljudi v suženjstvo. Naši hajduki pa tudi niso mirovali in marsikatero turško bulo so zavili v črno. Četovale so se je venomer.

Ko pa je Domad paša v Carigradu zaprl beneškega poslanca in napovedal Benečanom vojno, so se pričeli najhujši navalj na kršni Sinj.

Kot mnogi primorski kraji, je bil v onih časih tudi Sinj pod beneško oblastjo in v mestecu se je mudila stalna beneška vojaška posadka. A Dalmatinci so vedeli, kaj branijo. Mar jim je bilo tujih gospodarjev, naši možje so branili sebe in svoje in tudi bojevali so se ponajveč kar na lastno pest. Ostalo nam je mnogo imen tedanjih dalmatinskih junakov, do čim med ljudstvom ni ohranjen niti eno ime beneških zapovednikov.

Strahovite so bile borbe za Sinj med leti 1687 in 1715. Tega leta so na Veliki Smaren Sinjani nagnali čez Prolog silno vojsko seraskega Mehmed paše in mu zaplenili mnogo blaga, orožja in nakita, ki se deloma še dandanes hrani v "Atkarskem društvu."

Prezvetni Mehmed paša, ki si je domišljal, da mu pade Sinj kar mimogrede v roke, je bil ves divji, ko se mu namera pred smrt prezirajočimi sinjskimi junaki ni posrečila. Brezobzirno je poganjal svoje vojake pod sinjski nož ter postopal z njimi tako kruto in odurno, da so se mu pod trdnjajevskim obzidjem uprli, k čemur je pripomogla še kuga, ki je zadivjala med turško vojsko. Prisiljen je bil, da se je z za šestino zmanjšano vojsko urno umaknil v varno Bosno, hrabrim Sinjanom pa je prepustil ves svoj bogati tabor in obili plen. Srednja Dalmacija je bila rešena.

V spomin na oni veliki dan obhajajo Sinjani od tedaj vsako leto 15. avgusta viteško narodno igro, nazvano "alka", letr bi pomenilo "bojna igra". Udeležiti se je sme vsak Sinjan

in okoličan, kmet ali gospod, da je le častit človek, neoporečen in da je rojen v cetinski občini. Igra se vrši na široki cesti, ki vodi iz Sinja doli na lepe Cetinsko polje. Visoka draveša s svojo senco vsaj delom blazi hudo poletno vročino in love oblake prahu, ki ga dviga mrgoleča množica radovednežev. Zastopane so vse noševse barve, čujejo se vsi jeziki. Ne le domačini, ki do zadnjega zpušče domove ter pohiše na pozornico, tudi junaški Imočani, zagoreli Kninčani, zgoverni Primorci, brkati Bosanci, pa svetlobasi Nemci, ravnodušni Angleži in bogati Amerikanci, pa bog zna kdo še vse se preliva in gnete med pisanim vrvenjem in tisočerinimi glasovi.

Tudi v mestu cel direndaj. Okna in balkoni se krase s preprogami, ponekod vihrajo zastave. Zvoki godbe se love med hišami. V slikoviti starohrvatski noši prihajajo od vseh strani stasiti "alkari." Ponoči jim je drža na okrašenih konjih. Na glavi visoka kučma z belimi peresi, pod njo dvojce smelih oči, in vrsta belih zob pod črnimi brki, s srebrom bogato pošiti dolman iz modrega baržuna čez vzbokane prsi in ši roki hrbet, ob hoku bridka sablja, na škornjih ostroge, v roki dolgo kopje in ob sedlu dve pištoli — to je sinjski alkari. Tudi njegov konj je opremljen na starohrvatski svečani način. Čim lepši je, tem večja čast za njegovega jezdeca.

Vsakega alkara spremlja njegov opoda. Obleden je v cetinsko narodno nošo, oborožen s starinskim orožjem. Ob posebno slavnostnih igrah drugje alkaru še kum, ki ga v vsem zastopa in ki se običajno postavi z nad vse bogato in sijajno opretno.

Pri alaj-čaušu se ob določeni uri zbera vsi alkari s svojimi kumi in opodami, nakar v najlepšem redu odjezdijo pred dom svojega poveljnika, voditelja bojne igre. Tam so že zbrani njegovi priložniki, zastavonoša, dva čuvarja buzdovanov in ščitonošec. Dva lična mladeniča pripeljeta tudi sijajno okrašenega slavnostnega konja, ki nemirno stopica in otrasa z bogato okrašeno glavico. Draži ga godba, ki neumorno igra pred poveljniki-vim domom.

Ta je že pripravil svoji "vojski" bogat prigrižek. Alkari in njihovi kumi so povabljeni v hišo, opode, ki na dvorišču pazijo na konje, se goste tam kar stoje. Sledi veliki pregled jezdecev in konj. Poveljnik si strogo in natančno ogleda vsakogar in gonje alkaru, kumu, opodi ali konju, na katerem odkrije kako nerodnost. Disciplinina med alkari je brezhibna, odlična.

Med zvoki godbe se prične nato urejati sprevid. Vsem na čelu jaše "harambaša" s svojimi opodami, takoj za njim gre godba, potem pa se vrste: ščitonošec, dalje dva junaka z mogočnimi kiji, nalik buzdovanu kraljeviča Marka, za njima slavnostni konj s spremljevalcema, nato zastavonoša in njegov čuvar, dalje paroma alkari, za njimi njihovi kumi, potem vodja igre s priložniki in zadnji alaj-čauš.

Silen je pogled na pisano povorko, na živahne konje, na dične jezdece. Sijaj opreme in blesek orožja tekmujeta z lepoto zdravja in moči, volje in po-

Čudni vodni roparji

Pridoslovci in rejci rib že dolgo vedo, da nekatere žuželke napadajo in žro majhne ali mlade ribe. Znane so razne žuželke, ki imajo to lastnost. A kaj? Pač poznamo pajke, ki uničujejo ptiče in živali v tropičnih pokrajinah Južne Amerike. Da bi pa tudi pajki lovili ribe — to je pa že bolj čudno slišati.

In venadir je res. Ameriški raziskovalec rib E. W. Gudger je to opazoval in v posebni knjigi opisal take pajke.

V tej knjigi pripoveduje, kako je hodil neki prof. Spring ob vodi in je nenadoma zapazil nekega pajka, ki je "objemal" ribo in se krčevito držal na njenem hrbtu. Napadena riba je vsa preplašena nemirno plavala sem in tja in se skušala iznebiti čudnega roparja. Mahala je s plavutami — a vse zaman. Črni razbojnik se je držal kot klop in se ni premaknil.

Slednjič je riba opešala in se skrila pod velik list, ki je plaval na vodi, da bi se tako pajek snel z nje. A tudi to ni nič pomagalo. Pajek je privesljal a svojo žrtvijo do roba jarka in pričel vleči ribo navzgor. Čez kakšnih šest do osem minut je spravil ribo res na zemljo, a je potem planil spel v vodo z njo, ker je bil breg preveč strm. Rib je bila že vsa onemogla, ko jo je pajek na pripravnejšem kraju spel potegnul iz vode.

Vse to je opazoval imenovani prirodolovec, pa je nenadoma prijel ribo in pajka in ju dal v posodo z vodo. Tedaj je pajek ribo izpustil. Rib je začela počasi plavati. Pajek je pa prežal od strani nanjo in pazil na vsako njeno kretnjo. Opazovalec je potem odšel. Ko se je čez nekaj časa vrnil — je osupnil: riba je še živela, pajek je bil pa mrtev. Pajek je bil dolg 2 cm in je tehtal 84 gr, riba pa je bila dolga 8 cm in

296 gr. težka. Ta pajek je bil povodni pajek in je spadal v vrsto pajkov dolomedes. Neki drugi opazovalec pa pripoveduje: Videl sem pajka, ki je bil velik kot človeški prst, in se je v trenutku spustil z drevesa v vodo in zgrabil 7 cm dolgo ribico. Ribica se je branila in plavala v krogu sem in tja, se nazadnje večkrat potopila — a pajek je le ni izpustil, vse do tlej, dokler je ni umoril.

Veja, s katere je bil pajek planil na ribico, je bila 3 do 4 m nad vodo. Pajek je s tem dokazal, da zna opazovati in preračunati razdaljo kot kak inženir. Dognali so tudi, da more tako pajek vzdržati 6 do 8 minut pod vodo. To pa zato, ker imajo ti pajki nekakšen kožuh in voda ne more do kože.

Če so ti pajki prav lačni, napadajo tudi večje živali v vodi. Nekdo je opazoval, kako mu je tak pajek usmrtil več 5 do 6 cm dolgih rib. Komaj je napadel eno ribo, že je planil na drugo. Opazovalec je pajka odstranil,

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

a vse ribe so poginile že čez nekaj ur.

O nekem drugem pajku — po imenu tarantel — ki je nevaren tudi človeku, poročajo, da prebiva na bregu majhnih potokov, kjer ima svoj srebrni gradič. Tu sedi in preži na žuželke — in žabe. Ta pajek prav dobro pozna življenje žab, zakaj njegova pajčevina ima dva dela: en del je na bregu, drugi pa se dotika vode. Ko pridejo pajčavci (nedorasle žabice) v bližino pajčevine, plane pajek na enega izmed njih, drugi pa se preplašijo in zabredejo sami od sebe v pajčevino. Tako si ta pajek zlahka pripravljva veliko gostijo.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
II. ZVEZEK: Jurij Kobilca. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.
III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pida tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bratoma.
VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja počenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.
IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Pona-rejeni bankovci
X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spis

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvorijo že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovih življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Naročite pri: Knjigarni Glas Naroda 216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vsi moč živahen in zanimiv.

Cena \$1.50

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji cen. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev

48 velikih strani; 32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in sestav vodnih držav; 45 svetovnih slik popolnoma označenih;

Zanimivi svetovni dogodki. Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi: RAZDELITEV POLJSKE MEJE; NEMČILO IN RUSIJO; ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE; PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKE K NEMČIJI; NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Poslajte svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HARRISONOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami velikujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri: "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

V METEŽU

—: Roman. — Spisala: MARLIJA KMETOVA. —

„... in tudi vi ste stari.“
 „In še kako!“
 „Pa zakaj bi bil to poklon, kakor ste dejali?“
 „Zato, ker povem s tem, da je pri vas lepo, udobno, ubrano in izbrano. Tu človek počiva.“
 „Pri Bizjakovi pa?“
 „Bežite. Pri Bizjakovih delam; več delam kot v svoji odvetniški pisarni.“
 „Čemu zahajate potem tja?“
 „V zabavo.“
 „V zabavo! In pravite, da delate ondi!“
 „Tudi zabava, cmeh, žalost — je delo.“
 „Ne razumem!“
 „Jaz razumem. Če pa sedim brez vsake maske — in vsako masko imate vedno pri zabavih — tedaj šele počivam. In to je pri vas, gospa.“
 „Hvala.“
 „In hvala vam — in lahko noč.“
 Pirc je vstal, počasi odšel proti vratom in ko mu je Meta podala roko, ji ni bilo, da bi ga povabila, a Pirc je sam dejal:
 „In še pridem.“
 „Počivat?“
 „Počivat.“

Že zdavnaj je odbila ura polnoči, a v Mlakarjevem stanovanju je še vedno gorela luč. Tina je ležala in se odločala vsa sključena na zofi, pred njo je bila odprta knjiga, a brala je nekaj časa ni več. Zrla je preko belih listov na tla in se potapljala v spomine na zadnje dni. Smehljaje je tipala po onih mislih, ki so obkrožale Gornika. Prav na tej zofi sta bila slonela in vse vroče so bile njegove besede. „O, kako me ljubi,“ je šepetala; „v njegovih besedah je toliko dobrote in ljubezni, v njegovih besedah je toliko moči in brezmejnega zaupanja vame in vase in v prihodnost, ki jo vidi — so solčno in zlato pred seboj. In jaz mu verujem, verujem mu, ki je tako močan, tako zdrav, tako moč in moč!“ O, da bi bila imela že prej, že zdavnaj prej odprte oči, kako vse drugače bi se bila zasukala mojega življenja pot! Pa morda je bila vsa ta prevara potrebna, potrebna kot predplačilo za vso srečo, ki pride. In pride, gotovo, mora priti. „O, mora priti!“ Zavzdihnila je in legla v znak, a potem se ji je zmrznilo lice, ko je zazrla visoko steno železnih ovir pred seboj. „Tone,“ je mislila dalje. „Vanda — kako bo to?“ A pravi Andrej, da bo vse šlo, da bo vse uredil in naj se mirno prepustim njegovim ukrepom. „Če Tone ve, sluti!“ Povedala bi mu, a vselej takrat se mi beseda zapre kar sama od sebe in menda je tudi to vzrok, da že nekaj dni ne morem govoriti z njim. O, Andrej, da bi že bilo!“ Mahoma se je strošila, zaslislala je odpiranje in zapiranje vrat, sklonila se je in sedla, in že je bil Tone v sobi.
 „O, dober večer, moja preljuba gospa in boljša polovica! Kaj si še tukaj?“

Tina si je grizla ustnice in ni odgovorila. Tone je zibaje se, pristopil k zofi, in sedel poleg Tine, ki se je s studom odmaknila na skrajni konec zofe.
 „Kaj si še tukaj, te vprašam? O, pa ne odmikaj se, golobica moja, Tina zluta, saj nisi tako plaha, kakor se zdiš. A misliš sem, veš, misliš sem, da si že odšla — z Gornikom, s svojim preljubim Andrejem, z Andrejčkom ljubljenskim. Hahaha!“
 Tina je poskočila, a Tone jo je ujel za roko in jo siloma potisnil nazaj na zofa.
 „Pusti me!“ je siknila Tina in nju izvijala roko iz njegove, a Tone je ni izpustil in ji govoril dalje:
 „Čakaj, čakaj, ptička moja, ti ptička moja —“ in hotel jo je poljubiti, a Tina je zavpila.
 „Studiš se mi — stran pojdi!“
 „Stran? In kdo bo šel stran, kaj? Saj ti sihi stran. Sem res mislil, da si že odšla z Gornikom čez hribe in doline.“
 „Kaj hočeš z Gornikom?“ je jezno zavpila Tina.
 „Jaz nič — ti hočeš!“
 „Jaz?“ Tina je vstala in sedla k mizi. „Pijan si, spat pojdi!“
 „Pijan, pijan — je že prav, a vendar vem, kar vem.“
 „To veš, kje imajo boljše vino — drugega ti ni mar. Si cer se pa ne bom razgovorila s teboj, noč je in ...“
 „In jaz vendar vem, kar vem. Le počakaj, ne bo ti žal.“
 „Počakam, ker hočem jaz in ne, ker hočeš ti.“
 „Je že prav. Ti se bojiš, vidim, da se bojiš, a prav nič ne bom hud.“
 „Oh!“ je zaničljivo zamahnila Tina z roko mu obrnila hrbet.
 „Oh in oh — kakor hočeš, a jaz vendar vem, kaj imata z Gornikom. He, je prav?“
 Tina je nepremično sedela in vendar ji je kri v naglici butala v senčih in v glavi je vršalo, da se je vsa soba vrtela pred očmi.
 „Bo že prav, kajne? Misliš, da sem slep? Da nisem videl tvoje dvojne igre? O, vse sem videl in vse vem. Pa da bi se zaradi tega jezil? Kaj še. Se prav izplača za tako malenkost in sploh, brigata me — ti in Gornik.“
 „Hahaha,“ se je prisiljeno zasmejala Tina, čeprav jo je zbudilo v dno srca.
 „Le smeje se, jaz se tudi. A da veš, jaz sem pošten in razumen človek ...“
 „Nikar ne kvasi, lepo te prosim.“
 „Razumen človek sem in če vidim; ti ne moreš, nočeš z menoj, no — kaj bi te silil in čemu bi ti delal zapreke? Pojdi v božjem imenu, kamor te vleče srce in — žep.“
 „Žival!“
 „Ho, ho — kako si prijazna, ti moja ljubezniva gospa! Žep, žep — kaj meniš, da ne vem kaj te tlači revščina? Smiliš se mi —“
 „In kdo je kriv?“
 „O — jaz, kaj! ki delam ...“
 „In piješ!“

(Nadaljevanje prihodnjidi.)

Rusi na Kitajskem

Če pogledamo na vojno kar to današnje Kitajske, bomo videli, da se velik del te stare zemlje z njeno celokupno obalo nahaja pod japonskim gospodstvom. Od enajst vzhodnih provinc jih je devet pod japonsko kontrolo. Toda tega pa vojne karte nepokažejo, kar je Kitajska brez strela odstopila Rusiji: pokrajine, ki so petkrat večje od tistih, ki bi jih radi imeli Japonci. Kakor je videti, pa še ni tu meja sovjetskega prodiranja na Kitajsko, ker brzovjavke javljajo vest o prihodu 300,000 rdečih vojakov v Sink-jang, najzahodnejšo provinco Kitajske.

Presečena naša dejstva, da je Moskva od 1921 pa do danes zavzela del Kitajske, ki je vsaj tako velik kot Združene države. Leta 1924 je bila Zunanja Mongolija proglašena za samostojno republiko po sovjetskem vzorcu. Upravlja jo v resnici Moskva, s katero je Zunanja Mongolija leta 1938 sklenila pakt o vzajemni pomoči. Zunanja Mongolija obsega 1 milijon kvadratnih milj. Zapadna Evropa ni protestirala, ko so bili Mongoli „pobasani“ in je bil tujcem vstop v državo prepovedan. Razen tega so bili zavzeli kos za kosom deli Tibeta, polovica province Čingraj, cela provinca Kansu, dober del province Šensi, kakor tudi ostali deli zahodne Kitajske.

Zanimivo je, da je rusko prodiranje, o katerem se ne trobi v svet, in na katerega se ne pazi preveč, usmerjeno proti južni meji Tibeta, ki meji z Indijo in Nepalom, in da se širi proti Afganistanu, v čigar prestolnici Kabul je center komunistične propagande. Propaganda je predvsem namenjena 400 milijonom Indijcev. Ljudstvu, ki je po večini že zrelo, da ograja britansko oblast.

Nekatera dejstva sovjetske tajne okupacije na Kitajskem so bila pojasnjena preteklega septembra v članku Van Čin Veja, ki ga je objavil pod naslovom: „Evropska vojna in bodočnost Kitajske.“ V tem članku je osvetil dolgo listo sovjetskih vpadov na Kitajsko in obtožil kominterne za vse nemire in upore, ki so se dogajali zadnjih 20 let na Kitajskem. V članku pravi Van Čin Vej:

„Vse interesirane strani v Evropi se morajo boriti proti

sovjetskemu vmeševanju na Vzhodu. Če mi je dovoljeno, da povem na podlagi osebnih izkušenj, kaj mi je prineslo največje razočaranje od izbruha kitajsko-japonskih sovražnosti potem morem reči, da je bilo dejstvo, da je bila kominterna vmešana v to vojno. Kajti komunisti so izzvali to vojno v korist kominterne a ne Kitajske.“

„Že carska Rusija se je hotela razširiti na račun Kitajske. Odkar so v Rusiji prišli na oblast komunisti, se ta politika izvaja še energičneje, čeprav je bila vedno maskirana pred svetovnim mnenjem, posebno odkar je Moskva za časa invazije na Poljsko, često glasno proklamirala, da si ne želi prisvajati tujih teritorijev.“

Ko je bil izvršen napad na sovjetsko poslaništvo v Pekingu, so prišle vladi v roke zanimive listine. Zaplenjeni dokumenti so pokazali, da so propagandisti vodili ne le komunistični agenti, ampak službeni predstavniki sovjetske vlade. Zaradi teh odkritij je za nekaj časa prenehalo delovanje komunistov.

S tem, da je dala kitajskemu revolucionarnemu gibanju nacionalni značaj, in s tem, da pomagala v boju zoper inozemce, je Moskva odnesla Pirovo zmago za sam komunizem, zato pa je tudi istočasno razširila svoj vpliv na ogromno državo. Kaj pa vse to stane Kitajsko? Po oceni generala Hojinšana, šefa Čankajškovega generalštaba, so stali boji z rdečimi armadami 2,708,000 človeških življenj in milijard dolarjev narodnega premoženja.

DVE DOMAČIJI STA ZGORELI.

V Podvincih pri Ptujju je začelo goriti gospodarsko poslojje posestnika Martina Repeča. Ogenj je z veliko naglico prešel tudi na hišo istega posestnika in potem še na hišo in gospodarsko poslojje nekoli oddaljenega posestnika Franca Bejzaka. Prihleti so gasilci od vseh strani, a zaradi hudega vetra in pomanjkanja vode niso mogli uspešno gasiti, pač pa so obvarovali sosedne zgradbe. Ogenj so zaneli najbrže otroci, ki so se igrali z vžgalicami. Škoda znaša okoli 100,000 din.

SINJSKA ALKA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Množica vzklika, pozdravlja junaki pa se drže kot da gredo zopet na Turka. Zastopniki oblasti, odličniki, povabljeni in sodniki, ki bodo odločali o zmagi alkarov, so že pred tem zasedli zanje posebej postavljeni oder in mimo njih se vije vse pestra in živahna „vojska.“ Alkari pozdravljajo s kopljem in lahko odpeketajo še kakih tri sto korakov dalje na mesto, od koder se potem vsak zase spuščajo v boj za alko.

Ta visi ravno pred odrom odličnikov, dočim se na obeh straneh vzdolž ceste gnete tisočglava razgibana množica gledalcev, ki se umiri šele, ko je povorka mimo.

Na dveh stebrih je tri metre, deset in pol čevljev, vi-oko čez cesto razpeta vrvi in na njej binglja neznatn železen obroček. To je alka. V večjem obročku s premerom 13 cm je še manjši obroček v premeru 3,5 cm. Zvezana sta s tremi spoji, štiri luknje v obročkih so cilji, za katerega bodo možje bili boj junaki.

Oglaš se rog, udari godba in prvi jezdec zdrvi proti alki. Oko je nepremično uprto vanjo, 2,80 m dolgo koplje, nagnjeno poševno naprej. Nekaj metrov pred alko dvigne mož koplje, naperjeno na obroček, in zdrija skozi cilji. Zadel je spotoma rahlo pritrjeno alko in obroček mu je obvisel ob koplju.

Glušee ploščanje in vzklikanje ga pozdravi, sodniki ugotovijo, da je alka nabodena sredi notranjega obročka in pišejo srečnemu tekmovalcu tri točke v dobro.

Ni pa vedno te sreče. Kaj rado se primeri, da se alke niti ne zadene, ali pa se jo le nerodno zbije na tla. Vsa umetnost igre tiči v tem, da alkar nabode malo alko v diru na koplje in jo odbrži na njem. Nabodena sredi notranjega obročka velja največ. V gornjo odprtino med dvema obročkoma zadeta šteje dve točki, v stransko luknjno pogodena eno točko.

Vrstni red tekmovalcev se določi po starosti ali z žrebom. Vsak alkar dirka skozi cilji trikrat. Kdor si je pri tem priboril največ točk, je zmagovalec. Ako imata dva alkarja enako število točk, ponavlja napad na alko tako dolgo, da ostane eden premagan.

Zmagovalca vzamejo v sredo in med pokanjem topičev in piščol, med vzklikanjem množice in sviraanjem godbe ga odvledejo pred sodnike in druge odličnike. Struna vojska alkarov ga pozdravi z nagibom kopljev, odigra čestita zmagovalen in ga obdari.

STRAHOTE

VOJNE

ČASU PRIMERNA

KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18 St., New York

GLAS NARODA

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

V kratkih, jedrnatih besedah pojasni nato zbranemu ljudstvu pomen narodne viteške igre, slaveč junaštvo starih Sinjanov in Četinačev in stavljajoč jih sedanjim rodovom za zgled.

V istem redu, kot je nastopila, se povorka zopet vrne v mesto in spremi zmagovalca na njegov dom, kjer se zmagaj družno in primerno proslavi.

Igra, ki je prvotno obstajala kot viteško vežbanje v streljanju s kopljem, je kot spomin na odločno zmagavo s posebnimi pravili postala junaška ustanova, ki jo Sinjani skrbno čuvajo kot svoj največji ponos in najdragocenejšo lastnino.

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA

Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnula. cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnom romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja. cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller. Roman iz lovskega življenja. cena \$1.—

JARI JUNAKI

Spisal RADO MURNIK Knjizca vsebuje 12 kratkih, smešnih povesti in bo vsakomur v veliko razvedrilo in zabavo. cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAČ

Spisal slovit poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ. Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv. cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ Mladí koroški Slovence zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov iz rudarjev. cena \$1.—

KAKOR HRASTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz. Zelo zanimiva povest iz domaćega življenja. cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja. cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ Pisatelj popisuje sijajno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobođenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji. cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ Poznan slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solnca in senco hladne severne noči. cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu popisuje življenje in dogodke na gradu Dvor v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca. cena \$1.—

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer. Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Groultovskem. cena 75c

SAMOSTANSKI LOVEC

Spisal L. Ganghofer. Ganghoferja pristojevali med najboljše solončne pisatelje. — Samostanski lovec je najbolj mojstersko njegovo delo. cena \$1.50

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR Starosta naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovensčine v tem svojim romanu živo in zanimivo popisuje življenje na deželi. cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK Pisatelj v knjizi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekatera že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa popisuje resnično življenje posameznih. cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ Najboljši in še živči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani. cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle. Zelo zanimiv roman, čegar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila. cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI Poznan slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimivo podatke o svojih doživljajih v Rogoški Slavici. cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK Poznan humorist v tej knjigi kaže razne značije ter knjigo sam označuje kot "Povesti in oris." cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller. V tem romanu Keller v svetlih barvah riše dogodke na kmetih in posebno v gozdovih. cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin. Francoski roman zelo nape vsebine. cena 75c

ZADNJI MOHIKANEK

Spisal J. F. Cooper. Dejanje se vrši v letu 1757, ko so še Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državi New York in Vermont. cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.